

NỮ CEO XU THẾ TẤT YẾU?

NHÌN NHẬN VỊ TRÍ vai trò của phụ nữ trong xã hội Việt Nam ngày nay, có một mảng sáng là sự vươn lên của phụ nữ tham gia lãnh đạo các doanh nghiệp. Chính sách đổi mới đã tạo động lực cho mọi thành phần trong xã hội – nhưng đặc biệt tạo cơ hội để phụ nữ thử sức và thành công trong kinh doanh và lãnh đạo doanh nghiệp. Theo báo cáo tháng 03.2013 của Grant Thornton trích dẫn tại số tháng 6.2013 của Forbes Việt Nam, nước ta nằm trong top 10 nước có tỉ lệ lãnh đạo nữ trong doanh nghiệp cao nhất thế giới với 33%.

Tuy nhiên cũng cần thấy rằng về quy mô, công ty do phụ nữ lãnh đạo chủ yếu là những doanh nghiệp vừa và nhỏ. Và thế giới các công ty siêu lớn như 12 tập đoàn nhà nước vẫn là một thế giới đàn ông, vắng bóng phụ nữ: không có một người đứng đầu là nữ, thậm chí không có phụ nữ nào trong hội đồng thành viên. Thực tế này nói lên điều gì? Phải chăng phụ nữ chỉ đủ sức, đủ tầm để lãnh đạo doanh nghiệp vừa và nhỏ, nơi đó phát huy được những thế mạnh “truyền thống” của phụ nữ Việt Nam là cẩn trọng, chịu khó, tỉ mỉ, giàu cảm xúc, thiên về tình cảm... Trong khi muốn lãnh đạo tổ chức quy mô lớn như các tập đoàn và tổng công ty thì nam giới phù hợp hơn, vì đòi hỏi tầm nhìn xa rộng, bản lĩnh quyết đoán, dám chấp nhận rủi ro, biết giữ “đầu lạnh”, xử lý công việc và tình huống dựa vào lý trí, không bị tình cảm chi phối?

Bản thân tôi nghĩ khác. Chưa có phụ nữ lãnh đạo tập đoàn hoặc ít có phụ nữ đứng đầu tổng công ty vì “các anh” là những người đang ngồi ở hầu hết vị trí lãnh đạo liên quan chưa quan tâm, chủ động “mở cửa câu lạc

bộ lãnh đạo” để chị em tham gia, có cơ hội thử sức, thể hiện năng lực và bản lĩnh.

Tôi hoàn toàn tin tưởng nếu “các anh” giao ngọn cờ cho chị em hoặc tạo điều kiện để chị em vươn lên vị trí lãnh đạo những doanh nghiệp lớn thì những phụ nữ đó sẽ làm được, làm tốt. Một minh chứng thuyết phục là các công ty Vinamilk, REE, Dược Hậu Giang... đều do phụ nữ lãnh đạo thành công. Câu chuyện Vinamilk đặc biệt ấn tượng vì cách “âm dương kết hợp”, bà Mai Kiều Liên leo lải xuất sắc con thuyền Vinamilk cho thấy tầm nhìn, sự mạnh dạn dứt khoát, cách tiếp cận cấp tiến đi đôi với triết lý kinh doanh rất thận trọng (xem bài “Đưa Vinamilk ra thế giới” tại số tháng 6.2013 của tạp chí này).

Một hiện tượng thú vị đã được công ty iFRC phát hiện khi xây dựng thử nghiệm bảng chỉ số các công ty lên sàn chứng khoán do nữ làm CEO. iFRC phát hiện rằng trong thời gian 4 năm 2008-2012, chỉ số các công ty đó đã tăng giá trị gấp 7 lần (350%) so với bình quân tất cả các công ty trên sàn (50%). Ý nghĩa của hiện tượng này cần được phân tích như thế nào?

Liệu đây chỉ là hiện tượng nhất thời, không tiêu biểu cho hiệu quả lãnh đạo doanh nghiệp của phụ nữ?

Câu trả lời không kém thú vị được cung cấp bởi bản báo cáo “Đa dạng giới và hiệu quả doanh nghiệp” của ngân hàng Thụy Sĩ Credit Suisse phản ánh những kết quả đầy ấn tượng của cuộc điều tra do Credit Suisse cho tiến hành trong vòng 6 năm (2005-2011) khảo sát 2.360 công ty tại 46 nước nhằm trả lời câu hỏi: liệu đa dạng về giới (có nam có nữ) trong quản trị doanh nghiệp có góp phần cải thiện hiệu quả kinh doanh? Bản báo cáo cho thấy những công ty có phụ nữ tham gia Hội đồng quản trị đạt hệ số thu nhập trên vốn cổ phần (ROE) cao hơn (trung bình cao hơn 4%) và tỉ lệ tăng trưởng cũng cao hơn (trung bình cao hơn 4%). Theo phân tích của bản báo cáo, kết quả mang lại cho cổ đông doanh nghiệp là giảm thiểu nguy cơ bất ổn, gia tăng ổn định trong hiệu quả kinh doanh và lợi nhuận cổ tức.

Cuộc điều tra không làm sáng tỏ khác biệt đáng kể giữa doanh nghiệp có và không có phụ nữ tham gia lãnh đạo trong bối cảnh kinh tế thuận lợi. Nói cách khác phụ nữ tham gia lãnh đạo phát huy tác dụng rõ nhất trong điều kiện kinh tế khó khăn, suy thoái; phụ nữ bảo vệ, giúp con thuyền vượt qua bão táp có thể tốt hơn nam giới chẳng, còn khi biển phẳng lặng thì ai cầm lái phù hợp nhất còn tùy thuộc rất nhiều yếu tố. Tuy nhiên như báo cáo của Credit Suisse khẳng định, việc ngày càng nhiều phụ nữ tham gia vào cơ cấu lãnh đạo và vị trí điều hành doanh nghiệp là một xu thế tất yếu trên toàn cầu, và đương nhiên tại Việt Nam cũng vậy. **F**